

Media for All Young Journalists Competition

The “fight” for a job sends nurses to Germany

Written by:

Gentiana Ahmeti (Kos), Jona Koso (Alb), and Xhoana Callaku (Alb)

Media for All Young Journalists Competition

Winning Entry

"Borba" za posao tera medicinske sestre za Nemačku

Gentiana Ahmeti (Kos), Jona Koso (Alb) i Xhoana Callaku (Alb)

Ramize Salihaj je trenutno sa svojom porodicom u svom domu na Kosovu gde provodi prvi odmor u svom rodnom gradu otkad je počela da radi kao medicinska sestra u Nemačkoj.

Ova dvadesettrogodišnja devojka završila je studije i stekla zvanje medicinske sestre u jednoj privatnoj višoj školi na Kosovu, a na prvom poslu u Nemačkoj počela je da radi pre tri meseca.

stakla je da su razlog zašto je počela da radi u Nemačkoj ograničene mogućnosti koje su joj na Kosovu bile na raspolaganju za bavljenje zanimanjem za koje se školovala.

"Ideja o pronalaženju posla u Nemačkoj potekla je sa studija; obavestili su nas o mogućnostima za zapošljavanje u Nemačkoj tokom završne godine studija, odnosno da su studenti sa boljim ocenama imali priliku da nastave dalje. Nakon toga mi je viša škola, u saradnji sa bolnicom, ponudila ugovor o kome sam razmislila i odlučila da ga prihvatim," kaže Salihaj.

Njena porodica isprva nije dobro njenu prihvatila odluku da ode da živi i radi u Nemačkoj, ali sada kada je tu i kada im je ispričala o uslovima za rad tamo, shvatili su da je mladoj medicinskoj sestri mnogo lakše da se vrati i nastavi sa radom u drugoj zemlji.

"U početku, moji roditelji nisu podržavali odluku koju sam donela, ali sada kada su upoznati sa uslovima rada, zadovoljni su", rekla je, između ostalog.

Katerina Đihani, medicinska sestra iz Albanije koja je četiri godine radila u Nemačkoj, nije imala mogućnosti da pronađe posao u oblasti u kojoj je studirala.

Nakon završetka studija, prijavljivala sam se za dosta radnih mesta, nadajući se da ću dobiti odgovor, makar i da sam odbijena, ali to se nikada nije desilo. Slušala sam razne razgovore po kafićima po komšiluku, on radi tamo...ali mu je prijatelj..., on ima prijatelja ali je morao da plati da bi dobio ovaj posao i dalje nije siguran da li će ga zadržati. Kada bih čula takve razgovore, izgubila bih svaku nadu da ću jednog dana imati posao, čak i za minimalac, i to baš kada sam u životnoj dobi i u trenutku kada imam snove i želje", rekla je.

Đinani kaže da je isprva radila u domu za stare sve tok nije tečno naučila nemački.

"Napustila sam Albaniju pre četiri godine, odmah po završetku srednje škole. Nemačka firma koja je u tom trenutku došla u Albaniju pružila mi je mogućnost da naučim nemački jezik, a nakon toga dobila sam dozvolu za obavljanje posao medicinske sestre u Nemačkoj. Firma mi je pomogla ne samo u dobijanju dozvole, već je takođe bila posrednik u pronalaganju posla u Nemačkoj", kaže Đinani.

Pored izazova u pogledu studija i pronalaženja posla u struci, medicinske sestre i lekari sa Kosova i Albanije su "primorani" da napuste svoju zemlju rođenja kako bi radili u zemljama gde im se nude bolji uslovi rada.

Za veliki broj stručnjaka medicinske struke iz obe zemlje, Nemačka je prava destinacija za nastavak karijere nakon završetka studija.

Medicinske sestre: Otišli smo jer nam je Nemačka nudila više od naše sopstvene zemlje

Broj iseljenika se razlikuje od zemlje do zemlje; [procenjuje se da je 8.724 ljudi napustilo Kosovo tokom 2020.](#), dok je oko [15 hiljada više](#) ili 23.854 ljudi napustilo Albaniju.

U 2019. godini, Ambasada SR Nemačke u Prištini izdala je preko 50.000 viza. Od ovog broja, 36 hiljada viza bile su vize za kratkotrajni boravak (Šengen vize) i oko 15 hiljada nacionalnih viza za dugotrajni boravak, npr. vize za spajanje porodice, vize za rad, studije, itd.

"Usled ograničenja putovanja prouzrokovanih pandemijom COVID-19, tokom 2020. godine Ambasada SR Nemačke u Prištini izdala je samo 18.000 viza. Ovaj broj obuhvata 8.000 viza za kraći boravak i 10.000 viza za duži boravak," izjavio je kontakt iz Ambasade SR Nemačke na Kosovu.

U vreme objavljivanja ovog članka, Ambasada SR Nemačke i Ministarstvo spoljnih poslova Albanije nisu dostavili odgovor o broju zahteva za izdavanje vize koje su podneli albanski državljani.

Medicinska sestra Ramize Salihaj kaže da je preduslov za početak rada u nekoj od nemačkih bolnica znanje nemačkog jezika i posedovanje vize koju je izdala ambasada.

"Zbog pandemije bilo mi je potrebno više od godinu dana da obavim sve procedure za početak rada u Nemačkoj, a trebalo mi je i duže vremena da završim kurseve za učenje nemačkog jezika.

"Kurs je bio besplatan; platio ga je fakultet, što nam je pomoglo oko procedure podnošenja zahteva", rekla je medicinska sestra.

Sa druge strane, medicinska sestra Katerina Đihani, rekla je da joj je napredak u učenju nemačkog jezika pomogao da počne da radi u drugoj bolnici.

"Nakon nekog vremena, nekako sam počela da se družim sa ljudima i da tečnije govorim jezik. Sticala sam iskustvo u svojoj profesiji, mogla bih da je nazovem drugom profesijom. Dosta sam sebe hrabrila da idem dalje. Nakon 6 meseci, osetila sam da samostalno mogu da obavljam posao", rekla je Đihani.

Prema podacima Lekarske komore, u poslednje četiri godine, 454 lekara napustilo je Kosovo i 6.500 medicinskih sestara napustilo je Albaniju kako bi radili u drugim zemljama članicama EU, prvenstveno u Nemačkoj.

Pleurat Sejdiu, predsednik Lekarske komore Kosova rekao je da je većina lekara, nakon sticanja dozvole za rad, izjavila da napuštaju zemlju zbog uslova rada, rezidentnih obrazovnih programa i plata.

"Njihova prosečna starost je preko 31 godine, što jasno pokazuje da u glavnom odlaze lekari koji su tek diplomirali, a to je najznačajnija generacija za oporavak zdravstvenog sistema na Kosovu, naša budućnost. Trenutno je našem

zdravstvenom sistemu potrebno najmanje 2.500 lekara da bismo se približili međunarodnim standardima," kaže Sejdiu.

Prema podacima Sektora za upravljanje ljudskim resursima u Centralnoj direkciji pružalaca usluga zdravstvene zaštite (HSO) preko 5.500 kandidata je podnelo zahteve na portalu "Medicinske sestre za Albaniju" u različitim medicinskim oblastima. Broj zaposlenja periodu 2019- 2021. ukupno je iznosio 3.117, odnosno 987 zaključenih radnih odnosa u 2019, 1.120 radnih odnosa u 2020. i 910 u 2021. (za period januar- oktobar). Prema dobijenom odgovoru, ispostavlja se da je najzaposlenija starosna grupa ljudi između 22 i 30 godina starosti.

Đihani ne vidi Albaniju kao opciju za zapošljavanje, jer joj je, kako kaže, bilo nemoguće da se zaposli neposredno nakon što je diplomirala na fakultetu.

"U Albaniji nisam odmah dobila priliku za zaposlenje. Meni je to veoma teško palo jer ako ne nađem posao, ponovo ću morati da zavisim od svoje porodice i neću moći da se integrišem, odnosno morala bih da sedim kod kuće i to u najidealnijoj dobi kada mogu da ostvarim nešto u životu. To bi bilo uzaludno ulaganje mog vremena, pet godina u nizu, takođe i sa finansijske strane, troškovi za moju porodicu i sve ostale žrtve koje su podneli. To su bili neki od razloga koji su me naterali da napustim Albaniju i krenem ovim putem," rekla je ova mlada žena.

Prema podacima INSTAT, 3.429 studenata nastavlja svoje više obrazovanje na medicinskim fakultetima. Nakon sticanja fakultetske diplome, samo 15% njih uspeva da pronade siguran posao.

Nemačka nudi "dostojanstvene" uslove rada zdravstvenim radnicima, a Albanija i Kosovo beleže najviše brojke kada je reč o medicinskim sestrama koje su napustile ove države

Pored lekara i medicinskih sestara koji sada rade u Nemačkoj, oni koji rade na Kosovu i u Albaniji i dalje razmatraju migracije u države EU kao alternativu za nastavak karijere.

Nemačka ima mrežu od 1.900 bolnica, 150.000 lekara, i 28.000 psihoterapeuta koji pružaju nestacionarne zdravstvene usluge, kao i skoro 19.500 apoteka koje pružaju zdravstvene usluge procenjenom broju od 83 miliona ljudi u Nemačkoj [navodi se u podacima](#) Saveznog ministarstva zdravlja SR Nemačke.

Takođe se navodi da 30% ljudi u Nemačkoj posećuje lekara tri do pet puta godišnje.

Albulena Luzha je jedna od mladih medicinskih sestara koja se, uprkos tome što je dobila posao u Regionalnoj bolnici Ferizaj na Kosovu, još uvek dvoumi u pogledu obavljanja ove profesije na Kosovu u budućnosti, budući da je zainteresovana za migracije u Nemačku.

Iskustva njenih kolega, koji sada rade negde drugde van Kosova, naterala su je da razmotri druge mogućnosti za dalji nastavak karijere.

"Jedan od razloga zašto sam odlučila da nastavim da radim van Kosova, konkretnije u Nemačkoj, jesu mogućnosti za napredovanje na poslu i dobri radni

uslovi. Na osnovu onoga što sam čula iz iskustava kolega, poslovi su stabilni u Nemačkoj i to me je motivisalo da tražim posao u Nemačkoj", rekla je Albulena.

Medicinska sestra, Amra Hika, koja trenutno radi kao medicinska sestra na odeljenu opšte hirurgije u Univerzitetnoj bolnici "Majka Tereza" u Tirani, pomenula je da postoje tri faktora koja, po njenom mišljenju, utiču na mlade da napuste Albaniju i odaberu Nemačku za rad u lekarskoj profesiji. *"Budimo realni, postoji dosta faktora u našoj zemlji koji služe kao pokazatelji i motivacija mladima da napuste ovu zemlju, ali ću navesti samo neke od njih: veće plate, bolji uslovi rada, poštovanje i vrednovanje lekara", rekla je Hika.*

Tokom 2019. i 2020. godine 520 lekara diplomiralo je u oblasti opšte medicine na Medicinskom fakultetu Univerziteta "Hasan Priština" u Prištini, uz dodatna 131 studenta koji su u istom periodu završili studije za medicinske sestre.

Medicinski fakultet je objavio da ovi studenti stažiraju samo u okviru određenih predmeta.

"Tokom studija, kada je reč o praktičnom radu, studenti imaju samo vežbe kojima moraju da prisustvuju tokom akademske godine u predmetima koje pohađaju. Fakultet nema u ponudi plaćena stažiranja", izjavio je naš kontakt.

Zbog uslova i situacije u sektoru zdravstva u Albaniji i na Kosovu, lekari i medicinske sestre biraju opcije koje ih vode u druge zemlje sa bolje razvijenim zdravstvenim sistemom.

Ministarstvo zdravlja u Tirani nije želelo da iznosi dodatna objašnjenja o odlasku medicinskih sestara i lekara za Nemačku po osnovu zahteva za pristup informacijama, navodeći da:

U pogledu struktura u okviru Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, smatramo da ne postoji manjak zdravstvenih radnika kada je reč o medicinskim sestrama. Smatramo da svako ima pravo da se slobodno kreće i obavlja svoju profesiju u odabranoj zemlji.

U međuvremenu, Ministarstvo zdravlja Kosova nije dostavilo odgovor do trenutka objavljivanja ovog članka.

"Borba" za posao u profesiji medicinskih radnika postaje sve teža za medicinske sestre u Albaniji i na Kosovu; one odlučuju da napuste ovu "borbu" i odu u zemlje Evropske unije gde svoje poslove obavljaju u uslovima koje njihove sopstvene zemlje ne mogu da im ponude.

Media for All Young Journalists Competition

Twelve teams of three young journalists from at least two different countries from the Western Balkans worked over the course of eight weeks, with the support of experienced mentors, to produce regional stories focused on youth.

This story was developed through the Media For all programme funded by the UK Government. The content gathered and views expressed are the sole responsibility of the authors.